

Informace ze zdravotnictví Zlínského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Zlín
7.9.2003

8

Činnost oboru tuberkulózy a respiračních nemocí ve Zlínském kraji v roce 2002

Podkladem pro zpracování dat o ambulantní činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí je výkaz A (MZ) 1-01 za rok 2002. Výkaz zpracovávala všechna ambulantní pracoviště ve zdravotnických zařízeních rezortu zdravotnictví. Návratnost výkazů činila 100 %.

Ambulantní péči v tomto oboru zabezpečovalo v kraji 16 samostatných oddělení a pracovišť ve státních i nestátních zdravotnických zařízeních včetně ambulantních částí nemocnic. Na péči se podílelo celkem 15,52 lékařů a 41,11 středních zdravotnických pracovníků (přepočtený počet).

V průběhu roku bylo poskytnuto v oboru TRN celkem 102 390 ošetření a vyšetření. Oproti roku 2001 je to o 3,6 % ošetření a vyšetření více. Na jednoho lékaře připadlo v průměru 6 597,3 ošetření a vyšetření. Nejvíce ošetření v propočtu na 1 000 obyvatel bylo provedeno v okrese Zlín, nejméně v okrese Kroměříž.

Tab. č. 1

Činnost oboru tuberkulózy a respiračních nemocí

Okres	Lékaři	SZP	Počet ošetření / vyšetření	
	přepočtené počty		celkem	na 1 000 obyvatel
Kroměříž	3,10	6,10	14 504	134,31
Uherské Hradiště	3,00	10,00	24 381	169,12
Vsetín	4,02	12,71	26 596	181,48
Zlín	5,40	12,30	36 909	189,51
Zlínský kraj	15,52	41,11	102 390	172,53

Ambulantní pracoviště evidovala celkem 5 123 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou, z toho ve skupině R1 ¹⁾ 67,8 % a ve skupině R2 ²⁾ 32,2 % osob. Děti mladší 15 let představovaly 6,1 % z celkového počtu osob se zvýšeným rizikem tohoto onemocnění. Na pracovištích TRN bylo léčeno 5 484 osob pro vyšší riziko onemocnění plicní rakovinou. Z těchto osob tvořili kuřáci s vysokým konzumem cigaret 95,9 %, osoby s profesionální expozicí kancerogenů 2,3 % a osoby s dysplastickými buňkami ve sputu 1,8 %.

Tab. č. 2

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou

Okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho dětí 0-14 let	celkem	z toho dětí 0-14 let	
	absolutně				
Kroměříž	647	0	274	4	1 865
Uherské Hradiště	755	0	90	14	1 862
Vsetín	556	2	456	244	193
Zlín	1 515	0	830	50	1 564
Zlínský kraj	3 473	2	1 650	312	5 484
ČR	35 551	183	26 357	3 475	132 616
	na 10 000 obyvatel				
Kroměříž	59,9	-	25,4	0,4	172,8
Uherské Hradiště	52,4	-	6,2	1,0	129,2
Vsetín	38,0	0,14	31,1	16,7	13,2
Zlín	77,9	-	42,7	2,6	80,4
Zlínský kraj	58,6	0,03	27,8	5,3	92,5
ČR	34,8	0,18	25,8	3,4	130,0

¹⁾ Skupina R 1 - osoby, které mají závažné přidružené nemoci, závažné přidružené podmínky, a které mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakteriízy

Tuberkulínovým testem bylo ambulantně vyšetřeno celkem 10 930 osob, z toho 8 790 dětí ve věku předepsaném vyhláškou MZ č. 439/2000 Sb. Výsledek tbk testu v intervalu 0,5 mm mělo 70,1 % léčených osob, 25,1 % v intervalu 6-15 mm a 4,8 % nad 15 mm. Na základě negativní tuberkulínové zkoušky bylo u 6 864 osob provedeno BCG očkování, z toho 18,6 % u dvouletých dětí, 78,5 % u 11letých dětí a 2,1 % u ostatních osob. Dále byla provedena primovakcinace u 52 dětí do 6 týdnů věku, které nebyly ze zdravotních či váhových důvodů očkované v porodnici. Komplikace po BCG očkování byly zaznamenány u 0,3 % očkovaných osob.

Pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí bylo na ambulantních pracovištích TRN dispenzarizováno 26 857 osob, z toho 55 % mužů a 45 % žen. Nově zjištěná onemocnění se podílela na dispenzarizaci 11,7 % a děti 0,5 %. Nejčastější příčinou dispenzarizace byla chronická bronchitida 46,2 %, astma bronchiale (24,2 %) a zánětlivá onemocnění plic (9,5 %). Zhoubné novotvary dýchacího ústrojí se podílely na celkové dispenzarizaci 2,1 %.

V roce 2002 bylo dispenzarizováno 3 145 osob pro nově zjištěná onemocnění, kde 55,9 % tvořili muži a 44,1 % ženy. Nejčastější příčinou dispenzarizace byla astma bronchiale (36,2 %), chronická bronchitida 28,6 % a zánětlivá onemocnění plic 18,7 %.

Tab. č. 3

**Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění dýchacího
ústrojí - absolutní počet**

Onemocnění Diagnóza MKN -10	Celkem		z toho			
			děti (0-14let)		osoby nově přijaté (nová onemocnění)	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Zhoubné novotvary dých.ústrojí ověřené cytologicky nebo histologicky (C 33,c 34.0-9, C 39.9)	437	123	0	0	148	46
Neověřené zhoubné novotvary dých. ústrojí	34	13	0	0	4	4
Nezhoubné novotvary dých. ústrojí (D14.2-4, D 19.0)	110	139	0	0	2	6
Zánětlivá onemocnění plic (J12.0-9, J13, J14, J15.0-9, J16.0-8, J17.0-9)	1 460	1 087	8	10	350	237
Chronická bronchitida (J 41.0-8, J 42, J44.0-9)	6 979	5 432	12	20	478	421
Astma bronchiale (J 45.1-9, J 46)	3 037	3 450	38	35	589	551
Emfyzém plic (J43.0-9)	304	108	0	0	29	6
Bronchiektázie (J 47)	197	182	0	0	10	11
Sarkoidóza (D 86.0-2)	301	514	0	0	20	30
Pneumokoniózy (J60, J61, J62.0-8, J64, J65, J66.0-8)	493	2	0	0	10	0
Difúzní plicní fibrózy a alerg. alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	145	124	0	0	24	21
Nenádorová onemocnění pohrudnice (J86.0-9, J90, J91, J92.0-9, J94.0-9)	539	244	0	0	40	14
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26.0-9, I27.0-9, I28.0-9)	203	153	0	0	24	17
Jiná netbc. onemocnění dýchacího ústrojí se závažným průběhem (J68.0-9, J69.0-8, J70.0-9, J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	627	420	0	1	31	22
Celkem	14 866	11 991	58	66	1 759	1 386

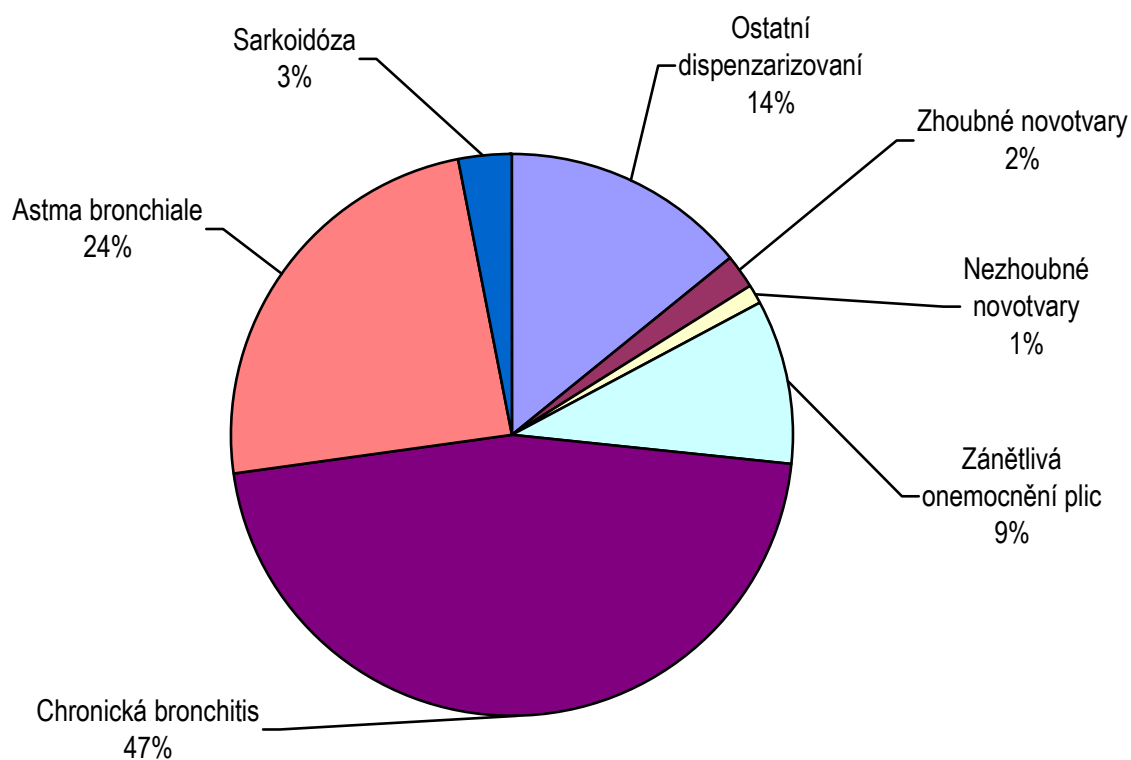
Tab. č. 4

**Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění
dýchacího ústrojí - relace na 10 000 obyvatel**

Onemocnění Diagnóza MKN -10	Celkem		z toho			
			děti (0-14let)		osoby nově přijaté (nová onemocnění)	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Zhoubné novotvary dých.ústrojí ověřené cytologicky nebo histologicky (C 33,c 34.0-9, C 39.9)	15,1	4,0	0,0	0,0	5,1	1,5
Neověřené zhoubné novotvary dých. ústrojí	1,2	0,4	0,0	0,0	0,1	0,1
Nezhoubné novotvary dých. ústrojí (D14.2-4, D 19.0)	3,8	4,6	0,0	0,0	0,1	0,2
Zánětlivá onemocnění plic (J12.0-9, J13, J14, J15.0-9, J16.0-8, J17.0-9)	50,6	35,7	1,7	2,2	12,1	7,8
Chronická bronchitis (J 41.0-8, J 42, J44.0-9)	241,6	178,5	2,5	4,4	16,6	13,8
Astma bronchiale (J 45.1-9, J 46)	105,2	113,4	7,9	7,7	20,4	18,1
Emfyzém plic (J43.0-9)	10,5	3,5	0,0	0,0	1,0	0,2
Bronchiektázie (J 47)	6,8	6,0	0,0	0,0	0,3	0,4
Sarkoidóza (D 86.0-2)	10,4	16,9	0,0	0,0	0,7	1,0
Pneumokoniózy (J60, J61, J62.0-8, J64, J65, J66.0-8)	17,1	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0
Difúzní plicní fibrózy a alerg. alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	5,0	4,1	0,0	0,0	0,8	0,7
Nenádorová onemocnění pohrudnice (J86.0-9, J90, J91, J92.0-9, J94.0-9)	18,7	8,0	0,0	0,0	1,4	0,5
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26.0-9, I27.0-9, I28.0-9)	7,0	5,0	0,0	0,0	0,8	0,6
Jiná netbc. onemocnění dýchacího ústrojí se závažným průběhem (J68.0-9, J69.0-8, J70.0-9, J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	21,7	13,8	0,0	0,2	1,1	0,7
Celkem	514,7	394,0	12,1	14,5	60,9	45,5

Graf č. 1

Podíl dispenzarizovaných pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí

Vypracovala: Bronislava Kovářová